

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії

**ПЕДАГОГІКА МИСТЕЦТВА
ДЛЯ КУЛЬТУРНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

(8-10 листопада 2018 року)

Мелітополь, 2018

УДК: [378.013.43:7]:316.612(06)

П24

Друкується згідно рішення Вченої Ради Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького протокол № 4 від 21.11.2018

Рецензенти:

Лабунець Віктор Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва, декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
Антоненко Олександр Миколайович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

П 24 Педагогіка мистецтва для культурного зростання особистості впродовж життя: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мелітополь, 8-10 листопада 2018 р.) / Відповід. ред. Н.А.Середа. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. –186 с.

ISBN 978-617-7566-48-8

Збірка містить тези і статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції "Педагогіка мистецтва для культурного зростання особистості впродовж життя". Розкриваються такі питання: соціокультурний та людинотворчий вимір педагогіки мистецтва; аксіологічні максими педагогіки мистецтва у контексті актуальних методологічних підходів до теорії і практики освіти впродовж життя; сучасні тенденції у вивченні теоретичних і практичних проблем культурного зростання особистості засобами педагогіки музичного мистецтва, художньої культури та хореографії; дослідно-експериментальна робота молодих науковців та студентів з проблем музичної, художньої та хореографічної освіти; експериментальна педагогіка мистецтва для культурного зростання школяра в системі неформальної та формальної освіти; освітня реальність музично-педагогічних інновацій: реконструкція досвіду.

Матеріали збірки будуть цікавими для студентів, магістрантів і аспірантів факультетів мистецтв, учителів і викладачів мистецьких дисциплін та хореографії у закладах загальної, спеціалізованої середньої та вищої освіти.

Відповідальність за наукову коректність і оригінальність текстів несуть їх автори.

ISBN 978-617-7566-48-8

УДК: [378.013.43:7]:316.612(06)
©Н.А.Середа, 2018

Окереков У.І. ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ "РИТМІКА"	100
Панченко Г. П., Федоров М. П. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	103
Пархоменко Е. К. ГОТОВНІСТЬ УЧНІВ-ПІАНІСТІВ ДО ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ ЯК СКЛАДОВА МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОГО ДОСВІДУ	105
Переверзєва О. В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	109
Рулевська Ю.О. АДАПТАЦІЯ РЕЖИСУРИ МУЗИЧНО-ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ ДО ПОТРЕБ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	113
Сегада Н.А. ПРОЕКТИВНИЙ І ТРАНСКОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХОДИ В МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ДЛЯ КУЛЬТУРНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА	116
Сокол В.В. РОЛЬ ПІСЕННОГО ФОЛЬКЛОРУ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОГО СВІТОГЛЯДУ СПІВАКА	118
Сопіна Я. В., Сопін О. І. АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО ПРОЕКТНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	121
Стотика І. Г., Яциченко Г. В. РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ ТЕХНІКИ ПІАНІСТА У ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ	124
Терещенко С. В. МИСТЕЦЬКИЙ АСПЕКТ СУТНОСТІ КРЕАТИВНОСТІ ПІДЛІТКА У КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ	126
Харченко Ю. Т. СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	130
Цзі Лей ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ	134
Червонська Л. М., Зборовський О. С. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ХОРЕОГРАФІЧНИМ КОЛЕКТИВОМ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ	138

якому особливе місце займають сюрпризні моменти, які розгортаються в кінці заходу та полягають у отриманні дітьми подарунків за гарне проведення свята; *оцінювально-рефлексивний етап*, де відбувається підбиття підсумків. Успішність проведення музично-виховного заходу визначається за реакцією дітей, їх бажанням використовувати елементи заходу вдома, у самостійній діяльності, за їх висловленням своїх думок та розповідями рідним і близьким про нього, а найголовніше - висловлюванням дітьми своїх ідей та побажань щодо проведення наступного музично-виховного заходу.

УДК[378.091.212:78]:316.612

Н.А. Сегеда

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

ПРОЕКТИВНИЙ І ТРАНСКОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХОДИ В МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ДЛЯ КУЛЬТУРНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА

Анотація. В запропонованих тезах розкрито основні смисли проєктивного і транскомунікативного підходів та перспектива їх застосування у процесі реалізації освітньо-професійних і освітньо-наукових програм підготовки майбутнього вчителя музики з метою культурного зростання суб'єктів.

Ключові слова: загальна мистецька освіта, підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва, проєктивний підхід, транскомунікативний підхід, музично-виконавське мистецтво.

Annotation. The proposed theses reveal the main meanings of the projective and trans-communicative approaches and the prospect of their application in the process of realization of educational and professional and educational programs of the future teachers of music for the purpose of their cultural growth.

Key words: general artistic education, preparation of the future teacher of musical art, projective approach, transcommunicative approach, musical and performing arts.

Загальна мистецька освіта є особливою, культурно та індивідуально зумовленою діяльністю, що підпорядкована художньо-педагогічному цілепокладанню і регулюється через педагогічну організацію процесу залучення особистості до різних форм сприйняття мистецтва та спрямована на естетичний розвиток людини.

Проєктування культурно-освітнього середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва має базуватись на максимальному врахуванні принципу культуровідповідності

змістовних і процесуальних освітніх компонентів. Так, зміст освітньо-професійних і освітньо-наукових програм підготовки фахівців в галузі педагогіки музичного мистецтва ґрунтується на актуальних освітніх, соціокультурних і мистецьких цінностях, які містить змістовний контент означених програм. Навчальна діяльність з опанування музично-виконавського мистецтва набуває суб'єктивних і індивідуалізованих ознак, адже навчальні заняття сповнюються індивідуальних смислів, реалізуються на підставі обраного навчального змісту та відповідно до індивідуально вибудованої освітньої траєкторії професійної підготовки.

З позицій проективного підходу музично-педагогічна освіта – це спосіб створення і реалізації художньо-освітніх проектів, представлених в освітньо-професійних і освітньо-наукових програмах, які містять навчальний, виховний і розвивальний контент. Останні лінійно пов'язані з педагогічними нововведеннями, представленими погодженими освітніми курикулумами, такими, що актуалізують вдосконалення, перетворення культурно-освітнього середовища для підвищення його об'єктивної і суб'єктивної цінності та ефективності, які зумовлюють культурне зростання особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Сучасна мистецька освіта демонструє інноваційні способи її організації в цілях і завданнях освітньо-професійних і освітньо-наукових програм. Художньо-педагогічне цілепокладання визначає і вибір спеціалізованого предметно детермінованого дидактичного дизайну, адже особливу роль в навчальній діяльності посідає система освітніх відносин суб'єктів художньо-педагогічного процесу.

В останній версії Міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО, 2011 р.) дається диференційоване тлумачення термінів "навчання" і "освіта" та наголошується на динамічній процесуальній сутності освіти, що передбачає комунікацію як передавання інформації (повідомлень, ідей, знань, принципів та ін.). Разом із таким тлумаченням маємо акцентувати на тому, що застосування комунікативного підходу до освітньої реальності підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва передбачає врахування різноманітних комунікативних явищ.

В педагогіці музичного мистецтва і музичної освіти комунікативний підхід має різновекторне застосування:

- з позицій обміну смислами суб'єктів художньо-педагогічного процесу;
- з позицій спільного об'єкту діяльності, яким виступає художній задум автора музичного твору, а предметом – засоби його інтерпретації;
- з позицій взаємооновлення емоційно-чуттєвої сфери інтерпретатора музичного твору і слухача;
- як гностична і творчо-діяльнісна установка майбутнього вчителя музичного мистецтва на образне емоційно-чуттєве збагачення

учня шляхом трансляції індивідуалізованого трактування засобів музичної виразності, застосованих і систематизованих композитором.

Наведені думки демонструють, що на пріоритетні позиції виступає феномен відповідальної свободи самовираження творчої індивідуальності засобами музичного мистецтва, сповненого своєрідністю трансляції емоційно-чуттєвої і когнітивної сфери музиканта-педагога. У такому розумінні комунікативні процеси набувають універсальності, різноманітності і холистичності, що вказує на актуальні постнекласичні підвалини педагогіки музичного мистецтва, своєрідного подолання традиційної логіки формування знань, умінь, навичок у майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Відтак, в процесі набуття художньо-виконавських компетентностей пікові емоційно-чуттєві переживання трансформуються у художньо-педагогічний засіб і спосіб трансляції музичних смислів. Зазначене дозволяє використовувати запропоновану В.Кабрінім (2011) концепцію *транскомунікації*. У її контексті, на нашу думку, комунікативний процес наповнює музично-педагогічну освіту ситуаціями культурного зростання через самотворення майбутнім вчителем музики художньо-педагогічного "Я" - "Ми".

Отже, висловлені тези щодо педагогічного потенціалу проєктивного і транскомунікативного підходів для культурного зростання особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва орієнтують на перетворення навчального контенту на творчий проєкт, моделювання, розробка і реалізація якого здійснюється у творчій співпраці здобувача музично-педагогічної освіти і групи забезпечення освітньо-професійної та освітньо-наукової програми на засадах актуальних особистісно орієнтованої, практиологічної парадигм, в яких підвищується роль транскомунікації суб'єктів означеного процесу, адже його результати матиме людину і культуротворчу сутність і призначення.

УДК 78.071.2:784.4

В. В. Сокол

магістрант кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії

Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ ПІСЕННОГО ФОЛЬКЛОРУ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОГО СВІТОГЛЯДУ СПІВАКА

Анотація. В роботі проаналізовано вплив українського пісенного фольклору на професійний розвиток співака. Зазначено, що спираючись на освоєння духовно близького, природного народнопісенного репертуару, співакам набагато легше інтегруватись у світовий образно-інтонаційний простір. Тож виконання пісенного